

Jūlija Liodorova, Raitis Kalnačs

EKONOMISKAIS NOZIEGUMS vai FINANSIĀLAIS STRĪDS?

Ekonomiskais noziedzīgs nodarījums

Noziedzīgs nodarījums	KL pants	ENAP	Ekspertīze
Krāpšana /krāpšana ADAS	177 / 177 ¹	✓	✓ / -
Piesavināšanās	179	✓	✓
Viltotas naudas izgatavošana un izplatīšana	192	✓	
Nelikumīgas darbības ar finanšu instrumentiem	193/193 ¹	✓	
Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija	195	✓	
Pilnvaru ļaunprātīga izmantošana (nolaidība /*dienestā)	196	✓	✓ /*318 197/*319
Neatļauta labuma pieņemšana /nodošana (kukuļņemšana, kukuļdošana)	198 /199	✓ /-	✓ / 199 320 , 323
Kredīta negodprātīga saņemšana, izmantošana	210		✓
Novešana līdz maksātnespējai	213		✓
Mantas iznīcināšana, nobēdzināšana	216, 220		✓
Izvairīšanās no nodokļu nomaksas	218		✓
Dokumenta viltošana, izmantošana	275	✓	✓

Noziegums / civilstrīds

Kriminālatbildība

- Krāpšana
- Piesavināšanās
- Izspiešana, utt.

?

- Uzņēmuma
ļauņprātīga novešana
līdz maksātnespējai

?

Civiltiesiskā atbildība

- Zaudējumu vai parāda
piedzīņa
- Neveiksmīga
uzņēmējdarbība

Rīga, 2016.

Krimināltiesiskā atbildība

Rīga, 2016.

Noziedzīga nodarījuma pierādīšana

1. Faktu pārbaude
2. Noziedzīga nodarījuma sastāva esamība
3. Zaudējuma apmērs
4. Cēloņsakarība ar radīto zaudējumu

Rīga, 2016.

Reiderisms

Krimināltiesiskais nodarījums	Civilstrīds
Pārvaldīšanas tiesības un/vai aktīvu pārņemšana pretēji īpašnieku vēlmēm (<i>baltais, pelēkais, melnais</i>)	Strīds starp vecajiem un jaunajiem īpašniekiem par pārvaldīšanas tiesības un/vai aktīvu nodošanu
Kā atsevišķs n/n veids nav definēts	
Pierādīšana ar juridiskajām metodēm: Krāpšana KL 177.p., izspiešana KL 183.p.	
Pierādīšana ar ekonomiskajām metodēm: faktu savstarpējā neatbilstības konstatēšana, darījumu hronoloģijas analīze, darījumu izdevīguma* un ieņēmamātošanas atbilstības analīze, finanšu datu salīdzināšana ar citiem faktiem	
Pierādīšanas problēmas: subjektīvas puses (nodomu) pierādīšana faktiskās darbības ir likumīgas – «mērķis» ir nelikumīgs	

Rīga, 2016.

Pārkāpumi saistībā ar maksātspēju

Krimināltiesiskais nodarījums	Civilstrīds
<ol style="list-style-type: none">1. Novešana līdz maksātspējai2. Krāpnieciskie darījumi ar mērķi izvairīties no saistību izpildes3. Administratoru darbības pretēji kreditoru / uzņēmuma interesēm	<ol style="list-style-type: none">1. Neveiksmīga uzņēmējdarbība2. Maksātspējas likumā noteikto darījumu apstrīdēšana3. Strīds starp administratoriem un kreditoriem / bijušo valdi
Krāpniecisko darījumu komplekss	

Pierādīšana ar juridiskajām metodēm:

- 1., 2. Piesavināšanās KL 179.p., krāpšana KL 177.p., mantas prettiesiskā atsavināšana, nobēdzināšana KL 216.p., 220.p., maksātspējas procesa kavēšana KL 215.p., novešana līdz maksātspējai KL 213.p.
3. Piesavināšanās KL 179.p., maksātspējas procesa kavēšana KL 215.p., neatļauta labuma pieņemšana KL 198.p.

Pierādīšana ar ekonomiskajām metodēm: finansiālās stabilitātes analīze, darījumu ietekmes analīze uz finansiālo stabilitāti, darījumu iegrāmatošanas atbilstības analīze, maksājumu prioritāšu analīze, neattaisnotu izdevumu noteikšana

Pierādīšanas problēmas: dokumentu pieejamība, gada pārskatu neiesniegšana
jāpierāda ļaunprātība (KL 213.p., KL 215.p.)

Pārkāpumi namu apsaimniekošanā

Krimināltiesiskais nodarījums	Civilstrīds
Apsaimniekotāju prettiesiskas darbības ar dzīvokļu īpašnieku līdzekļiem <ul style="list-style-type: none">Dzīvokļu īpašnieku līdzekļu piesavināšanās mantkārīgajā nolūkāNemērķtiecīgs līdzekļu izlietojums	Strīds par naudas līdzekļu izlietojumu starp dzīvokļu īpašniekiem un nama apsaimniekotāju
Pierādīšana ar juridiskajām metodēm: Piesavināšanās KL 179.p., pilnvaru ļaunprātīgā izmantošana un pārsniegšana KL 196.p., viltota dokumenta izmantošana KL 275.p.	
Pierādīšana ar ekonomiskajām metodēm: iekasēto līdzekļu apjoma noteikšana, nama parādu noteikšana, naudas līdzekļu izlietojuma analīze un atbilstības pārbaude	
Problēmas: dzīvokļu īpašnieku nespēja vienoties, pienākumu nepildīšana un/vai tiesību neizmantošana, namu parādi, apsaimniekotāju uzraudzības trūkums	

Rīga, 2016.

Pārkāpumi publiskajā sektorā

Krimināltiesiskais nodarījums	Civilstrīds
Amatpersonu prettiesiskas darbības ar budžeta līdzekļiem	Civiltiesiskā/ disciplinārā atbildība par amatpersonu darbībām
<ul style="list-style-type: none">Līdzekļu piesavināšanās mantkārīgajā nolūkāNemērķtiecīgs līdzekļu izlietojums	
Pierādīšana ar juridiskajām metodēm: Piesavināšanās KL 179.p., dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana KL 318.p., valsts amatpersonas bezdarbība KL 319.p., kukuļņemšana 320.p.	
Pierādīšana ar ekonomiskajām metodēm: naudas līdzekļu izlietojuma analīze un atbilstības pārbaude	
Pierādīšanas problēmas: jāpierāda tieša likumsakarība starp noziedzīgo rīcību un radīto būtisko kaitējumu	

Rīga, 2016.

Kriminālprocesā iesaistītās personas

- Uzņēmumu vadītāji
- Uzņēmuma pilnvarotie pārstāvji
- Grāmatveži, finansisti
- Zvērinātie revidenti
- Maksātnespējas administratori

Rīga, 2016.

Rekomendācijas

- Iesniegumā izteiktajām aizdomām par noziedzīgu nodarījumu **jābūt pamatotām** (dokumentāli) nevis hipotētiski;
- Jābūt konkrētam nodarītā **zaudējuma apmēram un aprēķinam**;
- Zaudējums cēlies no noziedzīga nodarījuma nevis no saimnieciskās darbības;
- Juristu konsultācijas pirms līguma noslēgšanas nevis pēc!

Rīga, 2016.

PALDIES PAR UZMANĪBU!

KONTAKTI:

Raitis Kalnačs (ENAP)

Raitis.Kalnacs@vp.gov.lv, 67208266

Jūlija Liodorova (Kriminālistikas pārvalde)

Julija.Liodorova@ekspertize.vp.gov.lv, 67208483

VALSTS POLICIJA

www.vp.gov.lv